

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

ILT VIÐ AT STANDA SAMAN

Sunnudagin var 1. mai, altjóða arbeiðaradagurin, og var hesin dagur fagnaður ymsastaðni í landinum – eins og kring heimin.

Fríggjadagin var eisini ein serligur dagur í Føroyum, tá Løgtingið samtykti ríkislógartilmælið um, at tvey fólk av sama kyni kunnu giftast borgarliga.

Júst hetta málið var orsøkin til, at Sonja Jógvansdóttir, beint sum samgongan varð skipað, tók seg úr Javnaðarflokkinum.

Hon hevur verið mikið fagnað fyri at hava megnað at fáa Løgtingið at samtykkja málið um at samkynd kunnu giftast. Og rætt er tað, at málið helst kom skjótari ígjøgnum politisku skipanina við

tað, at hesa fyra løgtingskvinnurnar lögdu tað fram, heldur enn um landsstýrið gjørdi tað.

Tá atkvøðugreiðslan varð av, spurdi útvarpið Sonju Jógvansdóttir, um hon nú fór upp aftur í Javnaðarflokkinum, nú flokkurin allur og samgongan høvdu samtykt uppskotið. Men so verður ikki, segði Sonja.

– Tá eg eri farin, so eri eg farin og komi ikki aftur, segði hon.

Sonja man – eins og Annika Olsen – fara at læra, at einki er statiskt í politikki – og mangan verður bitið í súra eplið.

Men Sonja Jógvansdóttir er í somu støðu, sum fleiri onnur faksfelagsfólk, sum hava verið vald á

ting, hava verið í. Tey støðast ikki í flokki.

Tað sóu vit við Verkamannafylkingini, sum varð stovnað vegna beinleiðis misnøgd við Javnaðarflokkin, sum tá hevði 10 fólk á tingi. Úrslitið varð, at Javnaðarflokkurin varð hálveraður – og trý fólk vórðu vald fyri Verkamannafylkingina.

Tað var ein katastrofa fyri Javnaðarflokkin – men tað var tað eisini fyri arbeðararøsluna, tí tey trý fólkin í Verkamannafylkingini sótu so illa um sátt, at fylkingin syndraðist og upploystist.

Enn hava hvørki Javnaðarflokkurin ella Sonja Jógvansdóttir sagt, hvat tað er, sum skilir partarnar. Tí ber heldur ikki til at taka dagar

ímillum, hvør hevur rætt og hvør hevur órætt.

Men tað er løgið, at tað eru fólkin, sum verða vald í faksfelagsanda, sum hava ringast við at standa saman øksl móti øksl, tá tey eru

komin á ting og fram at valdinum í Føroyum.

Eingin hevur vald einsamallur í politikki. Sonja Jógvansdóttir og Javnaðarflokkurin skylda veljaranum eina forkláring:

Er Sonja happað úr Javnaðarflokkinum, ella er talan um eitt stríð um ein landsstýrissess?

Veljarin hevur betur uppiborið – verkamaðurin og verkavinnan, sum trúgva uppá, at tey kunnu hava ávirkan á, hvussu samfelagsvirðini verða býtt.

Hví hava faksfelagsfólk so ilt við at standa saman í politikki?

Kjartan Hoydal er farin

Mánamorgunin 2. mai 2016 doyði Kjartan Hoydal 74 ára gamal og eftir í fleiri ár at hava verið plágaður av herviligari sjúku. Hann var í nógv ár millum teir fremstu og hægst skattaðu serfrøðingarnar í sambandi við fiskivinnu og fiskivinnupolitikk – bæði í Føroyum og í altjóða høpi.

Foreldrini vóru Maria Louisa, fødd Falk-Rønne, og Karsten Hoydal. Tey finga fyra børn – Egil, tvíburarnar Gunnar og Kjartan og Anniku.

Kjartan leyk studentsprógv í Sorø og las síðani lívfrøði við serligum atlit til fiskari og fiskivinnu á lærda háskúlanum í Keypmannahavn. Áðrenn hann í 1971 flutti aftur til Føroya, arbeiddi Kjartan í tvey ár hjá Danmarks Fiskeriundersøgelser, og eftir at vera fluttur heim var hann í ellivu ár og fram til 1982 á Fiskirannsóknarstovuni. Longu 1982-1983 var hann í starvi hjá ICES. Onkuntíð undirvísti hann í Hoydølum, og hann var hendinga góður lærari.

Í 1986 umskipaði landsstýrið hjá Atla Dam umsitingina av fiskivinnuni. Lýst varð eftir fiskivinnustjóra, og Kjartan Hoydal varð settur í starvið, sum hann røkti fram til 1996. Tá fór Kjartan at starvastuttanfyri landoddarnar. Fyrst var hann aðalskrivari í NORA – North Atlantic Cooperation – í fimm ár og fram til 2001, og síðani var hann

í stívliga tíggju ár – fram til í juni 2011 – í starvi hjá NEAFC, sum hevur høvuðsskrivstovu í London, hagar Kjartan flutti at búgva.

Fyri fyra árum síðani var Kjartan Hoydal gestur í fyra Meg minnist sendingum hjá Jógvani Arge í útvarpinum. Tá greiddi hann frá sínum sera fjølbroytta og ógvuliga virkna arbeiðslívi og eisini frá barnaárunum og ungdómsárunum. Hann var føddur í Danmark 12. september 1941.

Eftir kriggið búði familjan í Klaksvík eitt skifti, tá ið pápin arbeiddi hjá Kjølbro, og síðani fluttu tey til Havnar, tá ið pápin fekk starv á fiskivinnustovuni í Tinganesi. Tá búsettist familjan uppi á Hálsi í Havn. Eitt skifti miðskeiðis í fimmti árunum vóru tey í Latínamerika, har pápin í ST høpi arbeiddi í Ekvator.

Í lestrarárunum var Kjartan uppi í politiska útisetalívinum. Hann varð ongantíð valdur í politisk álitisstørv, men bæði í Keypmannahavn og eftir at hann var fluttur aftur til Føroya, duldi hann ongantíð, at hann var vinstrahallur loysingarmaður, og hann luttók nógv í samfelagsjakinum við væl skrivaðum og grundaðum sjónarmiðum um sítt fak og so nógv annað. Saman við fleiri lögfrøðingum var hann miðskeiðis í níti árunum við til at skriva álitíð um nýggja stýrisskipan.

At Kjartan var bersøgin um síni politisku sjónarmið forðaði ikki fyri, at hann var hátt virdur sum embætismaður, og hann arbeiddi sum dynamiskur fiskivinnustjóri saman við landsstýrismonnum í fiskimálum úr fleiri flokkum.

Tíðliga í tíðini tosaði og skrivaði Kjartan um burðardyggja menning og um stovnsrøkt. Tað vóru neyvan populerastu sjónarmiðini at bera fram millum reiðarar og fiskimenn, men kortini dugdi Kjartan væl at beganga seg millum hesar, og hann luttók ofta í útvarpssendingum, orðaskiftum og pallborðum um júst hesi evni.

Kjartan var tvær ferðir giftur. Í fyrstu giftu við Gunvør D. Hoydal eru børnini Annika, Høgni, Katrin og Marita. Í seinnu giftu við Ingun í Skrivarastovu er dótturin Tóra.

10 ára royndir við hitapumpum

HÁKUN HANSEN
KJAK SÍÐA 12

Einki eftirlit við slátri

TÍÐINDI
SÍÐA 11

Gerið Astu til riddara

Nú eigur Asta í víðagitnu kioskini á Vaglinum í Havn, at fáa riddarakrossin.

Tað heldur havnarmaðurin Árni Helmsdal, sum á Facebook vísir á, at nú eru tað ikki bara embætisfólk og politikarar, sum fáa riddarakrossin, men eisini nógv vanlig fólk, sum eru sermerkt, eitt nú handilsfólk, ítróttarfólk, listarfólk og sjónleikarar. Og hann heldur, at nú skulu vit prika til makthavararnar og skjóta upp fyri teimum, at Asta í kioskini átti at fingið krossin.

– Hon er mentað og hevur verið til so stóra gleði fyri alt Føroya fólk í 68 ár.

Hon er handilsfólk og hevur verið ein almennur persónur øll hesi ár við fyrimyndarligum trúfesti. Og sum 86 ára gomul er hon enn í kioskini hvønn dag, skrivur hann.

Hann heldur, at tað hevði verið meining í at givið Astu Riddarakrossin.

Hann vísir á, at øll kenna Astu, men øll kenna ikki øll tey, sum hava fingið riddarakrossin.

Hann heldur, at eitt annað gott høvi kundi verið, at havt eitt hátíðarhalduttanfyri kioskina, tá ið Margretha, drotning, kemur higar í summar og so kundi Asta fingið krossin tá.